

Podprogram VISK 6

Rok 2017

Č. proj.	Č.j.	Název	Požadavek	Dotace	Žadatel	dokumentů	obrazů
1	71434/2016	Digitalizace unikátních a vzácných starých tisků - 3. část	154 000	154 000	Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě	33	1573
2	74414/2016	Digitalizace unikátních starých tisků a rukopisů	86 000	86 000	Oblastní muzeum v Lounech, p.o.	9	1271
3	75337/2016	Hromadná digitalizace hist. a vzácných dokumentů ve spolupř. se spol. Google v r. 2017	4 923 000	4 642 000	Národní knihovna ČR	viz níže	
4	77363/2016	Digitalizace rkp R 427, R 377, R 365, R 362 a R 421z knihovny benedikt. opatství Rajhrad	95 000	95 000	Muzeum Brněnska, příspěvková organizace	5	2391
5	77899/2016	Lyonská Bible z roku 1512 - restaurování a digitalizace	97 000	97 000	Muzeum Českého ráje v Turnově, p.o.	1	667
6	78265/2016	Digitalizace vzácného tisku 17. století	37 000	36 000	Západočeské muzeum v Plzni	1	243
7	78267/2016	Digitalizace vzácných legionářských tisků	49 000	0	Západočeské muzeum v Plzni	0	0
8	78373/2016	Historie a vojenství v dobových písemnostech	379 000	379 000	Vojenský historický ústav	30	8085
9	78475/2016	Digitalizace vzácných tisků z historického fondu NTK	150 000	120 000	Národní technická knihovna	10	3398
10	78512/2016	Digitalizace historických dokumentů NK ČR v r. 2017	1 431 000	1 297 000	Národní knihovna ČR	75	28918
11	78636/2016	Bohemikální a vzácné tisky z fondu Knihovny AV ČR (restaurování a digitalizace)	134 000	132 000	Knihovna AV ČR, v.v.i.	22	1727
12	78776/2016	Ochranné obaly pro staré tisky MMG Polička (podpurné práce pro digit...)	38 000	38 000	Městské muzeum a galerie Polička	restaurování*	
13	78833/2016	Digitalizace iluminovaných rkp českých zpěvníků literátského bratrstva v Teplicích ze 16. stol....	126 000	126 000	Regionální muzum v Teplicích, p.o.	2	1200
14	78835/2016	Digitalizace a restaurace vzácných tisků Národní lékařské knihovny	263 000	233 000	ČR - Národní lékařská knihovna	5	3238
15	78933/2016	Digitalizace vzácných rkp Knihovny NM	91 000	91 000	Národní muzeum	3	1359
16	79191/2016	Digitalizace souboru unikátních rkp a st. tisků z knihovny Muzea Jindřichohradecka (3. etapa)	115 000	115 000	Muzeum Jindřichohradecka	16	3950
17	79263/2016	Digitalizace vzácných historických hudebních rkp z fondu hud. oddělení	269 000	269 000	Národní knihovna ČR	31	4455
18	79740/2016	Digitalizace rkp sbírky Strahovské knihovny - 1. etapa Digitalizace narativních pramenů...	469 000	469 000	Královská kanonie premonstrátů na Strahově**	20	5396
19	79982/2016	Digitalizace rukopisů šlechtické provenience ze sbírek Severočeského muzea	175 000	175 000	Severočeské muzeum v Liberci, p.o.	3	1681
CELKEM			9 081 000	8 554 000		266	69 552

* zhotoveno 293 ochranných obalů

** restaurátorsky ošetřeno 6 atlasů

Přípravy dokumentů k digitalizaci společností Google v r. 2017

Rok 2017 byl sedmým rokem spolupráce se společností Google. Smlouva se společností Google je velmi flexibilní a každoročně je možné ji automaticky prodloužit. Průměrná cena za jeden digitální dokument ze strany NK nyní v přepočtu vychází na cca 240,-Kč a každým dalším rokem se snižuje v závislosti na rostoucím počtu digitálních dokumentů. Na tuto částku nejsme v našich podmínkách schopni jiným způsobem digitalizace dosáhnout. Nespornou výhodou je i nesrovnatelná rychlost hromadné digitalizace.

V roce 2017 bylo celkem zdigitalizováno 37 965 historických a vzácných dokumentů.

Celkem bylo v r. 2017 do konce listopadu 2017 předáno Google k digitalizaci: 37 992 dokumentů. Staženo na datové úložiště Národní knihovny bylo 37 964 dokumentů, cca z 15% jde o dokumenty Slovenské knihovny, menší částí se mezi nimi také vyskytují staré tisky.

Od počátku projektu bylo digitalizováno 154 086 dokumentů.

Statistiky Google Books ukazují, že první ze 100 nejvíce využívaných knih ze segmentu Národní knihovny zaznamenala za uplynulých 6 měsíců přístupy od 33 582 uživatelů (nejvíce využívaná kniha), zatím co od více než 3 000 uživatelů ještě kniha na 100. místě. Uživatelé z celého množství zpřístupněných knih konzultovali nejvíce knihy v němčině (54%), latině (20%), francouzštině (6%) a dále (vše 5 a méně %) v italštině, ruštině, polštině, češtině a dalších jazycích. Lze říci i dle dalších statistik, že jsou využívány knihy ve všech jazycích. Staré tisky se postupně konvertují do Manuscriptoria. Všechny digitalizované knihy jsou dostupné prostřednictvím odkazů z katalogu starých tisků a katalogu Slovenské knihovny do Google Books.

Dostupnost výsledků je na adresách:

- STT – Databáze starých tisků ORST: <https://aleph.nkp.cz/cze/stt>
- SLK – Online katalog Slovenské knihovny: <http://aleph.nkp.cz/cze/slk>

Finanční zdroje v r. 2017 byly použity na tyto činnosti:

- katalogizaci historických a vzácných dokumentů
- úpravu a doplnění katalogizačních záznamů v elektronickém katalogu Slovenské knihovny a jejich přípravu v souladu s požadavky firmy Google, na vytváření nových katalogizačních záznamů
- vlepění čárových kódů do dokumentů
- kontrolu fyzického stavu dokumentů, rozhodnutí o jejich případném vyloučení z digitalizace
- restaurování, konzervování, ambulantní opravy a očištění dokumentů
- expedici dokumentů
- ověření duplicit ve fondu Slovenské knihovny
- oceňování dokumentů za účelem jejich pojištění při transportu a digitalizaci
- stěhování speciálních transportních knihovnických vozíků ke kamionu a jejich nakládání a vykládání a ukládání knih do depozitářů
- stahování komplexních digitálních dokumentů od Google a jejich archivaci
- konverzi dat stažených od Google a k jejich zpřístupnění v Manuscriptoriu
- nákup restaurátorského materiálu

Oddělení rukopisů a starých tisků pravidelně připravuje k digitalizaci dokumenty z historického fondu datované rokem 1501–1800. Hlavní náplní této činnosti je elektronická katalogizace starých tisků, dále oceňování dokumentů pro pojištění knih, náročná expedice knih a doplňování dokumentů evidenčními štítky se signaturou a vlepování čárového kódu. Součástí je i vytváření a odesílání elektronických seznamů a průvodní dokumentace ke každému transportu, administrace balení knih na vozíky, vyřizování povolení k vývozu a stěhování vozíků do blízkosti kamiónu. Kromě externích pracovníků se na kvalitních výsledcích projektu podílejí i pracovníci oddělení rukopisů a starých tisků, kteří v rámci své běžné pracovní náplně vykonávají činnosti zvyšující hodnotu výstupů projektu (např. kontrolu a doplňování katalogizačních záznamů, doplňování autoritních hesel, vytváření a odesílání elektronických seznamů).

Slovanská knihovna připravuje k digitalizaci zejména dokumenty vydané v 19. století (v případě dokumentů, od jejichž vydání uplynulo méně než 140 let, pouze ty, které splňují autorskoprávní kritéria předem dohodnutá se společností Google), ale také staré tisky vydané před rokem 1800 (jejich digitalizace byla v roce 2017 ukončena).

Kromě externích pracovníků se na kvalitních výsledcích projektu podílejí i pracovníci Slovanské knihovny, kteří v rámci své běžné pracovní náplně vykonávají činnosti zvyšující hodnotu výstupů projektu, tj. předmětovou katalogizaci starých tisků určených k digitalizaci, vytváření a doplňování autoritních záznamů jednotek, které byly vydány v rozmezí let 1876–1900, mají uvedeného autora (autory), jeho biografické údaje jsou však neúplné a titul nemá autoritní záznam. Tyto dokumenty je možné po zhotovení autoritního záznamu (na základě dohody se společností Google) rovněž zasílat k digitalizaci, neboť je možné volně zpřístupnění jejich digitálních kopií na internetu.

Rok 2017	Katalogizováno svazků	Odesláno k digitalizaci svazků knih
ORST	18 704	22 592
Slovanská knihovna	6 909	7 824
Celkem	25 613	30 416

Celkem od začátku projektu (2011-2017)	Katalogizováno svazků	Odesláno k digitalizaci svazků
ORST	148 690	92 403
Slovanská knihovna	36 417	33 071
Celkem	185 107	125 474

V terminologii Google se za digitalizovanou knihu považuje bibliografická jednotka, tj. v jednom svazku může být více takovýchto knih; odsud rozdíl mezi počtem svazků a vzniklých digitálních dokumentů/knih.

Za období 1. 1. 2017 – 8. 11. 2017 prošlo celkem oddělením restaurování z fondů oddělení rukopisů a starých tisků a Slovanské knihovny 11 306 historických a vzácných tisků.

- Z fondu oddělení rukopisů a starých tisků bylo prozkoumáno, mechanicky očištěno a restaurováno 6 214 tisků
- Z fondu Slovanské knihovny bylo prozkoumáno, mechanicky očištěno a restaurováno 4 288 tisků
- Mechanicky bylo vyčištěno 5 282 tisků z fondu Cheb.

Od začátku projektu bylo ze sbírek ORST a Slovanské knihovny prozkoumáno, mechanicky očištěno a ambulantně opraveno celkem 172 299 knih.

Finanční dotace na rok 2017 byla přidělena ve výši 4 642 000,-Kč. V souladu se zadávací dokumentací z ní byl vyloučen požadavek na mzdy (platy) a související zákonné odvody, o tuto částku byla dotace krácena. Na základě žádosti NK ČR ze dne 31.8 2017 o změnu rozpočtu byla přesunuta částka ve výši 14.000,- Kč z položky spotřeba materiálu do položky náklady z drobného dlouhodobého majetku.

Stanovený harmonogram digitalizace na rok 2017 byl dodržen a projekt zdárně dokončen.